

Tallinna

POLÜTEHNIK

Nr. 14 (423)

TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI,
ELKNÜ KOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄALEKANDJA.

XVIII aastakäik

Reedel, 15. aprillil 1966

Kosmonautika päeva mõtteid

4. oktoobril 1957 üllatas Maa elanikke teade, et Nõukogude Liidust on saadetud kosmosesse 87-kuu grammiline Maa tehiskaaslane.

Seda päeva loetakse kosmose vallutamise ajastu alguseks. Tehiskaaslase väljasaatmine üllatas nii neid, kes unistasid kosmose vallutamisest inimese poolt, kui ka neid, kes asusid kindlalt seisukohal, et kosmos jääb inimestele alati kättesaamatuks. Isegi kosmiliste lendude pioneer Tsiolkov ki ei a vanud, e see aeg saabub nii kiiresti. Sellest päevast alates on kosmiliste lendude probleem lahendamise arene- nud imestamisväärse kiirusega. Tõepoolest, ei ole veel möödunud üheksat aastatki, aga üllatusi, etappe ja loovaid edusamme sel alal on rohkem kui üheksa.

12. aprillil möödus 5 aastat päevast, mil kosmonaut Juri Gagarin teostas esimese lennu ümber Maa. Vahepeal on inimene juba real kor- dadel lennanud kosmosesse ja täitnud seal mit- mesuguseid ülesandeid. On saavutatud veelgi rohkem — raketid on jõudnud ka Marsini ja Veenuseni ning on isegi suunatud viimase pinnale. On loodud Päikese tehiskaaslasi; kuid eriti tähtsaid sündmusi on toimunud ühenduses Kuuga, nagu raketi lend Kuule Nõukogude Liidu vimpliga, lend ümber Kuu ja tema taga- külje fotografeerimine, pehme maandumine Kuul. Kõik need on sündmused, millest igauks tähistab sammu edasi kosmose vallutamise teh- nika alal.

Viimaseks tähelepanavaks sündmuseks oli Kuu tehiskaaslase «Luna 10» loomine 3. april- lil 1966 NLKP XXIII kongressi ajal. Seda sünd- must kommenteerib kosmonaut V. M. Komarov järgmiselt:

«Kuu esimese tehiskaaslase loomine on kos- moset hriku suurim saavutus. Kõik põhjendu- sed räägivad selle poolt. Ma ei varja — oli väga meeldiv NLKP XXIII kongressi tribüünilt

kuulda sellest, et «Luna 10» on jõudnud orbii- dile öise taevakeha ümber. Ma nägin, millise entusiasmi ja vaimustusega kongressi saadikud ja külalised võtsid vastu teate kodumaa tea- duse ja tehnika uuest triumfist.

... Uus teaduslik eksperiment kinnitas veel kord, et Nõukogude Liit valdab täiuslikke riis- tu ja aparate, mis võimaldavad läbi viia kee- rulisi kosmilisi uurimusi. NSV Liidu Teaduste Akadeemia president M. V. Keldõs, esinedes partei XXIII kongressil, kriipsutas teiste täht- sate probleemide hulgas alla ka kosmose eda- sise tundmaõppimise vajadust. Meid rõõmus- tab, et NLKP KK aruande ettekandes ja viie aasta plaani direktiivide projektis on palju tä- helepanu pühendatud kosmose tundmaõppi- misele.»

Keegi kongressil viibivaist väliskülalistest mainis: «Luna 10» — see on sajandi elav nõu- kogude ime.»

Kuu tehiskaaslase loomine annab alatise kuu- lähedase seadeldise, mis kehtvalt saadab infor- matsiooni Maale kõigist Kuul toimuvast näht- usest, võimaldades seega lahendada seni la- hendamata küsimusi meie lähimast naabrist maailmaruumis. See aga võimaldab saada vas- tuseid ka mitmele seni vastuseta jäänud küsi- musele üldisemas mõttes.

Eespool mainitu näitab, et käesolevat kosmo-onautika päeva võis tä- õigusega pi hit ed aute tähtsate saavutuste tähe all kosmose valluta- mise alal, seda enam, et sel alal senini sammub kindlalt esirinnas Nõukogude Liit.

Järgnevad aastad toovad kindlasti uusi ülla- tusi kosmonautika arengusse. Senised saavu- tused lubavad lootat, et pole kaugel aeg, mil inimese jalg astub Kuu pinnale ning meie lähim naaber saab Maa seitsmendaks maailma- jaoks.

O. SILDE

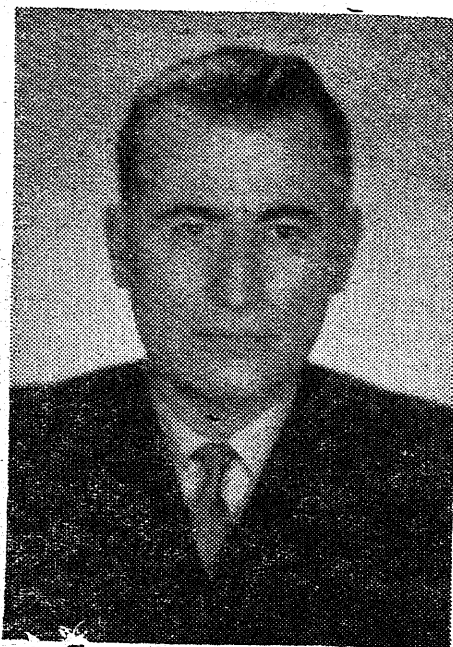
Tehnikakandidaat Eino Vallaste

Tallinna Polütehnilise Instituudi elektrimasina- nate kateedri vanem- õpetaja Eino Vallaste kaitses 8. aprillil õppe- asutuse nõukogu istun- gil oma väitekirja «Ühe- poolsete lineaarsete induktorite ja indukt- sioonrennide primaar- välja ja parameetrite uurimine.» Ametlikeks oponentideks olid Le- ningradi Polütehnilise Instituudi elektrimasina- nate kateedri juhataja tehnikakandidaat professor A. Voldek ja Moskva «Vniimmetmaš» elekt- romagnetiliste mehha- rismide laboratooriumi juhataja tehnikakandi- daat F. Solodovnik.

Eino Vallaste töötab Tallinna Polütehnilise Instituudis alates 1. sep- tembrist 1960. 1962. aastal valiti ta elektrimasina- teedri vanemõpetaja ameti- kohale.

Alates 1. nov. 1964 töötas ta kandidaadi-dissertatsiooni val- mistamiseks üheaastases aspiran- tuuris elektrimasinate kateedri juhataja tehnikakandidaadi H. Jänese juhendamisel.

Eino Vallaste loeb elektrima- sinate eri- ja üldkursust. juhendab kursuse- ja diplomitöid ning ÜTÜ töid. On rea teaduslike ja meetoodiliste tööde autor. Ta on ka kateedri spordiaud aktiivne ja mitmekülgne kaitsja: on võistel- nud tennisel, lauatennisel, ma-

les, kergejõustikus ja suusata- mises.

Kateedris tuntakse Eino Val- lastet kui energilist, nõudlikku ja kohusetundlikku kaastöötajat.

Oma väitekirjas käsitles Eino Vallaste väga aktuaalset prob- leemi, mis leiab praktilist rakendamist induktatsioonrennide ehitamisel vedelate metallide transportiks. Tehnikakandidaat F. Solodovnik soovitas Eino Vallastel avaldada osa oma väi- tekirjast monograafiana.

Eino Vallastele omistati teh- nikakandidaadi teaduslik kraad. Töökaaslasel

Füüsika-matemaatikadoktor

Voldemar Maasik

candia ja Eesti ala maakoore vertikaal- tõusu teadusliku põhjenduse, lükates ümber soome kool- konna seisukoha, mil- le järgi eelmainitud tõus on tingitud man- nerjää järelmõjust, s. o. elastsetest jõu- dudest.

Interpreteerides gravitatsioonivälja geodeesia vajaduste aspektis, arvutas Vol- demar Maasik Eesti NSV ala geoidi ehk kerandi pinna suure täpsusega, mis soo- dustab edaspidiseid täpsemad geodeetili- si töid. Kaasajal te- geleb ta komplitseeritumate küsimuste- ga, nagu: gravitat- sioonivälja lühiajalised perioodilised muutused (1 ööpäev kuni 6 kuud), gravi- tatsioonivälja pika- ajalised muutused (kestvusega sajan- deid) jne.

Suur Isamaasõda katkestas ajutiselt

Voldemar Maasiku loomingu- lise töö. Ka kodumaa kaitsmisel fa- sistlike vallutajate vastu ei sääst- nud ta oma jõudu. Juba sõja esi- mestest päevadest alates näeme teda töötamas algul Balti Erisõja- väeringkonna staabis ja hiljem Looderinde staabis, kust ta lah- kus formeeritavasse rahvusväe- ossa. Sõja lõppemisel oli ta Ku- tuzovi nimelise Eesti suurüks- polgu komandöri asetäitja rivi- alal ja hiljem 99. kaardiväe suur- üksikubrigaadi üksiku suurüks- konna õppe divisjoni komandör. Kaardi- väemajor Voldemar Maasik arvati reservi 1946. aastal kui eri- teadlane ja suunati Eesti NSV Teaduste Akadeemiasse.

Voldemar Maasikut võtab aktiiv- selt osa ühiskondlikust tööst, olles TPI parteikomitee liige ja õppe- töökomisjoni esimees, füüsika ka- teedri teoreetilise seminari juha- taja, mitme uurimisasetuse teadusliku nõukogu liige, Eesti NSV Vabariikliku Füüsika Nõukogu liige, ühingu «Teadus» vabariikliku füüsika-, matemaati- ka- ja astronoomiakomisjoni esimees jne.

Voldemar Maasikut on autasus- tatud kuue ordeni ja medaliga, kolme Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga, Üleliiduli- se Ametiühingu Kesknõukogu aukirjaga ning mitmesuguste orga- nisationsioonide au- ja tänukirja- dega.

N. LUMP

TPI VI RAHVASTE SÕPRUSE NÄDAL

20.—24. aprill 1966

20. aprill — külaliste saa- bumine, kell 19.00 tutvumis- õhtu PIKO klubis.

21. aprill — kell 10.30 tut- vumine linnaga, kell 19.30 pidulik õhtu V. I. Lenini mä- lestuspäeva tähistamiseks Po- liiharidusmajas Sakala t. 3.

22. aprill — kell 10.30 sõp- ruspuude istutamine, kell 14.00 ELKNÜ TPI organi- satsiooni XIV konverents.

23. aprill — komsomolitõ- tajate seminar, puhkeõhtu.

24. aprill — komsomoli- töötajate seminar, tutvumine Tallinna ümbrusega, ülelin- naline üliõpilasball.

Delegatsioonide šeffidele

Neid ja noormehed, kes soovivad osa võtta Rahvaste Sõpruse Nädala üritustest delegatsioonide šeffidena, palume ilmuda 18. ap- rillil kell 17 komsomolikomiteesse.

Rahvaste Sõpruse Klubi

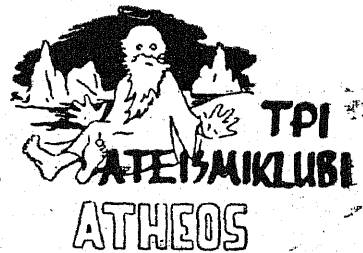
otab uusi liikmeid reedel, 15. aprillil kell 17.15 peahoone VII auditooriumis.

Esmaspäeval, 4. aprillil arutas klubi juhatus «Atheose» põhikir- ja, kus muuhulgas on öeldud: «TPI Ateismiklubi «Atheos» liikmeks võib olla iga TPI üliõpi- lane, õppejõud ja töötaja, kes selleks soovi avaldab ja

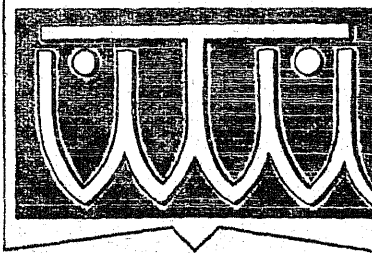
- on vähemalt hingelt noor,
- armastab ateistlikku tõe ega salli religiooset vaimu- pimedust,
- toob selle kinnituseks kaa- luva töendi» (ateistlik kirju- tis, osavõtt ateistlikust kas- vatustööst, uurimustest, klu- bi üritustest jne.).

Avaldusi võtavad vastu kõik klubi juhatusel liikmed:

1. Klubi president U. Asi — MM-81 (ühiselamu nr. 1, t. 343),

2. asepresident R. Aro — LM-101,
3. minister — L. Veskimäe — TR-21 (Koskla 2/8-5),
4. sekretär M. Asi — MM-81 (ühiselamu nr. 1, t. 318),
5. kroonik T. Nuume — AJ-21 (ühiselamu nr. 2, t. 540),
6. nõunik H. Joonase (TPI par- teikomitee) ja
7. nõunik K. Vimmsaare (TPI filosoofiakateeder, teisipäeviti kella 15—16).

Tallinna Polütehnilise Instituudi
XX üliõpilaste teaduslik
KONVERENTS

Kolmapäeval,
20. aprillil algab

enamik meie vabariigis tööta-
vaid insenere-hüdrotehnikuid ja
insenere-santehnikuid on saanud
oma erialased teadmised Arnold
Kõivu tagantlõkkamisel.

Kõrgemate koolide spartakiaadivõistlused

Esti NSV üliõpilaste VII suvespartakiaadi võistlused on toimu-
nud juba poksis. Ees seisavad jõukatsumised veel 15 spordialal.
1965. aastal tuli Tallinna Polütehniline Instituut kõrgemate koo-
lide hulgas üldpunktidega esikohale.

Kehalise kasvatuse ja spordi kateeder kutsub kogu instituudi
peret ja esmaajone üliõpilasi meie esindusvõistkondadele saavuta-
tud esikoha kaitsmisel kaasa elama.

Võistlused toimuvad:

1. Klassikaline maadlus	16. apr.	Tallinnas
2. Vabamaadlus	17. apr.	Tallinnas
3. Tõstmine	17. apr.	Tallinnas
4. Ujumine	23.—24. apr.	Tallinnas
5. Lauatennis	23.—24. apr.	Tallinnas
6. Väravpall	27.—28. apr.	Tallinnas
7. Sportl. võimlemine	12.—13. mai	Tallinnas
8. Korvpall	14.—15. mai	Tallinnas
9. Võrkpall	14.—15. mai	Tartus
10. Kunstiline võimlemine ja rühmavõimlemine	21.—22. mai	Tartus
11. Vehklemine	21.—22. mai	Tartus
12. Tennis	21.—22. mai	Tartus
13. Orienteerumine	29. mai	Tartus
14. Kergejõustik	27.—28. juuni	Tartus
15. Laskmine	26.—27. apr.	Tartus

Arnold Kõiv

60

Ta on teinud mitmeid teadus-
likke uurimistöid. Kandidaadi-
kraad omistati talle kanalisat-
siooni alal valingvõhmade inten-
siivsuse parameetrite määramise
eest. Kuid samal ajal peetakse
teda väga autoriteetseks ka vee-
varustuse- ja kanalisatsioonivõr-
kude alal. Nii et enam «univer-
saalsemat» meest meie santehni-
kute hulgas ei leidu.

Arnold Kõivu tugevamaks
küljeks on väga suured prakti-
lised kogemused, mis on saadud
tihedas koostöös ehitustegevuse,
tööstuse ja teiste rahva-
majandusharudega. Ta annab pi-
devalt konsultatsioone projek-
teerimis-, ekspluateerimis- ja
ehitusorganisatsioonidele, on
teostanud tohtu hulga eksper-
tiise ja on ka isiklikult osa võt-
nud paljude projektide koosta-
misest. Ega meil vabariigis vist
olegi teostatud veevarustuse ja
kanalisatsiooni alal midagi suu-
remat ilma et A. Kõiv sellest
mingil kombel oleks osa võtnud.

Natuke raske uskuda, kuid tõi-
si mis tõi: ta saab 19. aprillil
60-aastaseks.

Ta töötab meil alates 1946. aast-
ast. Algul asus ametisse assis-
tendina ja alates 1948. aastast
vanemõpetajana. 20 aastat tööd
TPI-s — ka see on juubel.

Arnold Kõiv on õpetanud hüd-
rotehnilisi ja sanitaartechnilisi
tarkusi, kõige rohkem vast vee-
varustust ja kanalisatsiooni. On
hästi toime tulnud loengutega,
kursuse- ja diplomprojektide ju-
hendamisega ja omab suurt auto-
riteeti nii üliõpilaste kui ka lõ-
petanute hulgas. Neid viimaseid
on aastate jooksul kogunenud
üsna rohkesti, sest et valdav

Mehaanikateaduskonna komso-
molibüroo korraldusel toimus
PIKO-klubis kohtumisõhtu prof.
A. Humalaga. Prof. A. Humal kõ-
neles üliõpilastele oma õpingu-
aastatest ja teaduslikust tegevus-
est ning vastas küsimustele.
Puudusena võiks märkida ainult
seda, et kuulajaspere ei kogune-
nud õigeks ajaks, mistõttu algus
hilines. Osavõtjate üldine arva-
mus oli — õhtu mõõdus väga hu-
vitavalt ja kasulikult.

A. ALLAS
MM-61

26. aprillil kell 18 algab PIKO-
klubis Rahvusvaheliste Suhete
Klubi

SUUR VAIDLUSÕHTU
Teemaks on NSV Liit, Hiina
Rahvavabariik, NATO ja Aaf-
rika.

29. aprillil kohtume PIKO-klu-
bis näitlejate E. Abeli ja J. Or-
gulasega.

Kui Sa tunnend ürituse vastu
huvi ja tahad esitada külalistele
küsimusi, too need Mustamäele
ühiselamusse nr. 1 tuppa 525 või
ühiselamusse nr. 2 tuppa 115.

Vaja kaitsta karikaid

Põhiline treeninguperiood
maadlusmatil hakkab jõudma lõ-
pule. Üksikasjalist ülevaadet on
siiski veel vara teha, sest 16. ja 17.
aprillil toimuvad vabariigi kõr-
gemate koolide maadlusvõistlu-
sed, millest võtab osa ka meie
koondvõistkond. Kandidaadid
kõrgemate koolide finaalsvõistlus-

tele selgitati rea kohtu-
miste kaudu. Kaks viimast
kohtumist VSÜ «Kalevi»
ja tugevakoosseisulise Leningradi
Tehnoloogia Instituudi võistkon-
dadega andsid viigilise tulemuse
4:4. Nende võistluste põhjal, ar-
vesse võttes ka eeskujulikku osa-
võttu treeningutest, on selgunud
ka meie instituudi maadlejate au-
tahvel. Autahvli vääriliseks tun-
nistatud matimehed kantakse
igal aastal maadlusalbumisse foto-
de ja paremate saavutustega.
Tänavused kandidaadid meie au-
tahvil on järgmised üliõpilased:
Tiit Pappel EE-102; Jaak Tuisk
KÜ-21; Kaupo Veenpere EV-82;
Toivo Põrk EE-82; Tulegen Mu-
kanov EK-47; Tõnu Kuusk TE-21;
Rein Laur MM-42; Vassili Soko-
lov LR-27; Jermolai Zujev MM-68;
Sergei Sahharov AO-67; Mati
Kiibin, Toivo Kaseorg, Tõnu Kris-
tenprun, Uno Abru — kõik KP-
61; Kalju Kippar LA-21 ja Oleg
Oja AS-47.

Kaugeltki taolist iseloomustust
ei saa aga anda ei osavõtu pool-
lest võistlustest ega tree-
ningutest järgnevatel üli-
õpilastele: V. Maspanov AK-47,
V. Repson AK-47, R. Pais ja R.
Laarmaa ET-61 ning P. Tam-
msaar KA-21. Veelgi enam — nad
ei ole täitnud miinimumnõudeid
(osa võtnud treeninguidest ja
vähemalt kahest ametlikust võist-
lusest semestri jooksul) ning sekt-
sioon otsustas need üliõpilased
jätta välja instituudi maadlejate
nimekirjast.

Meie esindusvõistkonnale an-
takse veel viimast «lihvi» ja eel-
oleval laupäeval-pühapäeval ot-
sustatakse kõrgemate koolide
maadluskarikate omanik 1966.
aastal.

Meie maadlejate ülesandeks on
kaitsta mullust saavutust — esi-
kohta vaba- ja klassikalises
maadluses.

Selleks jõudu ja maadlusõnne-
meie esindusvõistkonnale!

A. MÖTTUS,
maadlusala hooldaja

NOOMITUS

Lohaka suhtumise eest tõõsse
otsustas TPI majandusteadus-
konna komsomolibüroo avaldada
noomituse koos avaldamisega
ajalehes «Tallinna Polütehnik»
järgmistele rühmade komsorgi-
dele:

Madaloja, Eli TM-21
Rannik, Rein TE-21
Tampere, Rein TM-41
Zeleznjak, Svetlana TM-67.
Komsomolibüroo

Toimetaja V. KALPUS

Organ парткома, ректората, ко-
митета ЛКСМЭ и профкома Та-
линского политехнического инсти-
тута, газета «Таллинский политех-
ник».

Hind 2 kop.

Tellimise nr. 1164

MB-04234

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn,
Pikk 40/42.

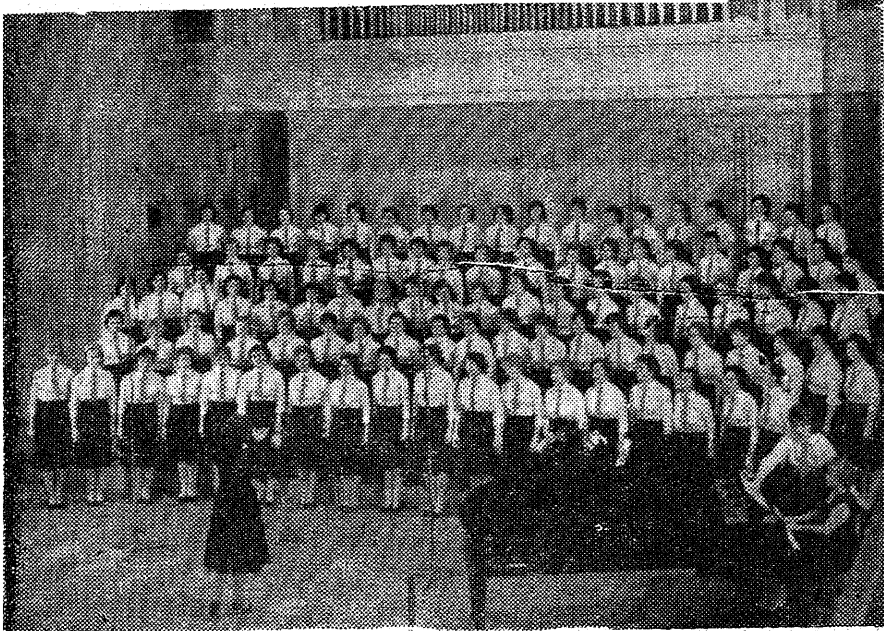
Läheme naiskoori juubelkontserdile

Kontserdiga homme õhtul «Estonias» tähistab Tallinna Polü-
tehnilise Instituudi Akadeemiline Naiskoor oma 15. tegevusaastat.
Viieteistkümne aasta kestel on kooris laulnud üle 400 laulja.
Koori praeguses koosseisus laulab:

keemikuid — 55%,	ins.-ökonomiste — 16%,
ehitajaid — 10%,	mehaanikuid — 3%,
majandusteadlasi — 2%,	energeetikuid — 1%,
kunstnikke — 5%,	pedagooge, filolooge ja
muusikuid — 3%,	bibliograafe — 3%.

Koori repertuaaris on üle 250 laulu. Neist on ette kantud:
eesti klassikalise kooriloomingust — 25 laulu
vene klassikalise kooriloomingust — 12 „
lääne klassikalise kooriloomingust — 33 „
kaasaegsete eesti heliloojate laule — 64 „
kaasaegsete nõukogude heliloojate laule — 28 „
rahvaste laule — 39 „

Koor on esitanud üldse 2324 laulu. Kui ühe laulu pikkuseks
arvestada keskmiselt 2 minutit, siis on koor vahetpidamata laul-
nud 6,5 ööpäeva.

Ettekantud laulude «edetabel» esitamissageduse järgi:

M. Härma — «Lauliku lapsepõli»	— 70 korda
B. Smetana — «Pühendus»	— 62 „
Gruusia rahvalaul «Tsitsinatella»	— 59 „
M. Härma «Nooruse unenägu»	— 52 „
P. Tšaikovski «Ööbik»	— 48 „

Peale eesti keele on koor esitanud laule vene, ukraina, läti,
leedu, gruusia, soome, rootsi, saksa, inglise, prantsuse, tšehhi,
bulgaaria, makedoonia, itaalia ja ladina keeles.

TPIAN on 15 aasta kestel pidanud üle 1300 harjutuse ja esine-
nud 265 korda.

Koor on esinenud:

iseseisvate «täismetraažiliste» kontsertidega	— üle 60 korda
võtnud osa laulupidudest ja laulupäevadest	— 10 korda
võtnud osa ülelinnalistest, vabariiklikest ja	
kõrgemate koolide kunstilise isetegevuse	
ülevaatusetest	— 9 „
TPI isetegevuse olümpiaadidel esinenud	— 14 „
kohtumistel koolinoortega	— 19 „
esinemisi valijale	— 29 „
„ teaduslikel konverentsidel,	
„ TPI «lahtiste uste päevadel»,	
„ suulistel almanahhidel,	

Teadaanne

TPI komsomoliorganisat-
siooni XIV konverents toi-
mub 22. aprillil kell 14
J. Tombi nim. Kultuuripa-
lees, Salme t. 12. Deleagaatide
registreerimine algab seal-
samas kell 13.

* * *

Kõigil eelnevalt registree-
rimata delegaatidel ilmuda
komsomolikomiteesse hilje-
malt 18. aprilliks.

Liikmemaksu võlgnevusest

NLKP ajaloo kateeder teatab,
et kõigil kateedri koosseisu kuu-
luvatel isikutel on ametiühingu
liikmemaksud õigeaegselt tasu-
tud. Rühma volinik L. Möldre
unustas jaanuaris haiguspuhku-
sele mineku eel kogutud raha-
summa instituudi ametiühingu-
komiteele üle andmast. Nüüd on
võlgnevus likvideeritud.

Sügav kaastunne Vladimir
Panovile tema
ISA
surma puhul.
Rektoraat, parteikomitee ja
komsomolikomitee